

GLAS SVOBODE.

Slovenci-bratje združimo se! V slogi je moč!

Stev. 10

Chicago, III. 4. marca 1904.

Leto III

ROJAKI NA DELO.

ČAS HITI. VSE ZA

SLOVENSKO NARODNO JEDNOTO.

Menimo, da ni več Slovenca, ki bi ne vedel, kaj je pravim namen "slovenski narodni jednот". Pojasnovali smo že mnogo, da se hočemo izbirati zavedni Slovenci v pravem bratoljubju; vsi z enakimi pravicami in dolžnosti. Jednotni odbor se bo sestavil, kar je samo ob sebi umevno, iz delegatov ali zastopnikov priglašenih društev. Sveda morajo biti dolični delegati navzoči na glavnem zborovanju, kemu bo začetek 6. aprila t. l. Želeti je torej, da pošlje vsako društvo, ki šteje že 20–30 članov, svojega delegata, posebno bližnja društva, vsa druga pa naj imenujejo pravocasno svojo pooblaščenec.

Kakor smo že v zadnji st. Glasu Svobode poročali, je čas prvenemu zborovanju določen na 6. aprila. Kratki tedni se in stopiti nam bo torej skupaj. Rojaki, zavedni, napredni Slovenci, ne zamenujte časa se dlje. Pokažimo svetu z odločnim nastopom, da je žašel tudi u naši kri duh napredka.

Povedali smo tudi že, da se bodo pravila sestavila na glavnem zborovanju v Cikagu in bo k tistem priporočili vsako krajevno društvo s svojim delegatom. Usmrtnino bodo določili vsi zastopniki skupaj in sicer z ozirom na število jednotnih članov, s katerimi bo ista enakomeroma rastla. Vsako društvo mora odločno vedeti zakaj gre v boj. Čim smo vsi o tem poučeni, smemo biti preprčani, da bomo želi lep uspeh z našo "slovensko narodno jednот".

Tekoči tedeni sta se zglašili zopet dva malih društvi in bomo jih v tri tedne pred zborovanjem naznameni v "Gl. Sv." vsa priglašena društva po vrsti, s svojimi delegati oziroma pooblaščenci. Vožna se bo plačala iz jednotnega blagajne.

Rojaki-treznomislec, ki imate gorko srce za svoj teptani, izkoriscani narod, za brate Jugoslovane vobče, ne odlahajte, niti dneva več z agitacijo v prid "Slovenski narodni jednот". Delujite z vsemi močmi, da se kar najhitreje ustanovijo nova društva v ta namen, ali pa, da se oglasijo stara društva z vstopom. Narod Vam bo vedel ceniti Vaše zasluge, za to pa le brzih korakov na deku!

Društva, ki se nameravajo ustanoviti širom Amerike, ali, ki so že ustanovljena, a še ne priglašena, naj se odzovejo kar najhitreje in naj naznameno svoje delegate, oziroma pooblaščence priznavljennemu odboru, na naslov g. Anton Mlađiča. Z gesmom: "Vse za slovensko narodno jednот", podajmo bratje-bratsko si roke!

Za začasni priznavljivni odbor "slovenske narodne jednот":

Frank Klobučar, predsednik:
Anton Mlađič, I. tajnik;

Vsa pisma je adresirati na:

Anton Mlađič-a, I. tajnika društva "Slavija", 134 W. 19th Str. Chicago, Ill.

Opom.: Za Chicago in okolico! V nedeljo 6. marca bo zopet redna seja društva "Slavija". Društveniki, pridite zanesljivo vsi in pripremite se novih udov s sabo. Začetek sejti točno ob 2. uri popoldne v Narodni dvorani, 587 So. Centre Ave., kakor navadno. Na dnevnem redu važne razprave in postavili se bodo delegati na prvo glavno zborovanje slov. nar. jednote. Vse za narod in prosto!

Pozori!

Opozorjamo Slovence na današnji oglas Federal Gold & Copper Mining Comp. Podjetje je popoloma zanesljivo, kolikor se more zahvatiti od rudništva. Rudnik leži v prebogtem Beaver Lake Mining distriktu, Beaver County, Utah. Nova družba Monarch s kapitalom \$30,000,000, na čelu ji Rockefeller, kupila je pred takoj dnevi štiri rudnike 4–2 milij od Federal Gold & Mining Co. Vsa načinčno pojasnila daje obratno

Frank Gram
564 So. Centre Ave.,
Chicago, Ill.

MARKUS HANNA MRTEV.

15. feb. je prominul največji zaščitnik trgov in monopola, M. A. Hanna, znan pod imenom "Labor Crusher".

Kapitalistična republikanska stranka je izgubila v njem svojega najmogočnejšega zaveznika. Najpodlejših sredstev se je posluževal on v dosegov svojih umazanih namenov. S sabo v grob pa je odnesel zatožbo podkupovanja legislatorjev in zdaj, ne bo se mu treba zagovarjati. Z eno besedo, bil je goljuf in tiran, kakorskega Zed. države se niso rodile in zasluži biti imenovan ameriški Bismark. V dokaz nam služi njegovo življenje v ekonomičnem in političnem delovanju.

Rojen je bil l. 1837. v New Lissom, Columbian Co., O., v kjer mali vasici je tudi pohajal solo. Ko je bil 15 let star preselil se so njegovi starši v Cleveland, O., kjer je on iznova pričel obiskovati public solo. Bil je najslabši in najhudobnejši učenc med vsemi in je s svojimi prefriganimi nazori pojavljal svoje sovrstnike. Sploh mu je bilo učenje malo mar, tembolj pa se je zanimal za nepravne igre. Oče, ki je med tem pričel groserijo, da ga je potem v Western Reserve College, toda to mu ni ujajalo in postal je agent z mesečno plačjo \$25. To službo je opravljal tri leta, dokler ga ni oče vzel v svojo prodajalno.

V septembri l. 1864. se je poročil z Avgusto Rhodes, hčerjo znanega barantača s premogom in surovim zležom, D. P. Rhodes-a. Ta ga je sprejel v svojo službo, a Hanna ga je osleparil in populoma oropal. Uničil ga je do kraja ter sam prevezel business, kateri se danes obstoji pod imenom M. A. Hanna & Co. Sotrudnika pa ni imel nikdar, mavec, ker mu je se je tako imenujalo v tem, da mu Rhodes nel je bil do zivoga. Od tega časa je pričel divjov za dolarjem. Kupil je premogokop v Ohio in rudokop v Michiganu, da je postal dobitč popolnoma v njegovih rokah. Ko se je bolj povzdrnil v trgovini, bila mu je edina skrb, kako bi druge zatrl in začel jo pokupavati premogokope vse naokoli. Da ne bi plačeval prevoze za premog in rudo, nabavil si je lastno ladijo in slednjem postal je celo ladijedelec. Ob svoji smrti je posedoval 14 lastnih ladij. Postavil si je tudi svojo rudotoplilno in valjalcico (Walzwerk ali Rollingmill), kjer je rabil le svojo kovino za vse predmete. Ravnatak je izdeloval železniške tovorne voze za svojo rabo in da je zamogel vse to doseči, otvoril je lastno banko, koje novci so mu služili v ta namen. Da si je on s takim postopanjem pridobil mnogo sovražnikov med sotrgovci, je samo ob sebi umevno. Kupil je cestno železnično, znano pod imenom "Little Consolidated" v Clevelandu, znižal je cestno dno in vlekel do nje mastne dividende. Ko je l. 1895. na Euclid Ave. v Clevelandu pogorčlo operno gledališče, postavil je novo Mark Hanna. Tako je njegovo premoženje narastlo nad 50 milijonov, čeprav trdijo njegovi dediči, da je le 25 milj. zapustil.

Prav tako nesramno kot je ravnal s sotrgovci, ravnal je tudi napram svojim delavcem. Pred 14. leti je pustil v svojih rovih delati noč in dan. Izkopani premog je spravil na ladije na Ohio in Mississippi reki in ko je imel blaga čez z milično ton nakopičenega, znižal je plačo svojim delavcem kar na delo, da so bili prisiljeni iti na štrajk. S tem se ne zadovoljen, nahajkal je po svojih agentih še druge premogarje, da so začrajkali v znak sočutja. In obneslo se mu je. Med tem, ko je drugod primanjivalo prenoga, imel ga je on se obilo ter silno zvila. Ta umazan manever mu je vrgel \$4,000.000.

Tako in enako je Hanna pridobil svoje premoženje. Toda zase on ni bil skupuh. To dokazuje njegovo razkošno, potratno življenje. Eno palaco je imel v Washingtonu, kjer so se vršile lukulčne veselice za njegove politične prijatelje. Drugo, zimsko palaco je imenoval svojo v Thomasville, Ga., in najlepšo pa v Clevelandu na Lake Ave., imen

novan "Winderme", koja pokriva 20 oralov zemlje na najlepšem prostoru, malo zvišenem ob erijskem jezeru. V politiko se ni spuščal skoraj do svojega 50. leta. Prvi njegov nastop na političnem horizontu je bil, ko ga je republikanska stranka kot delegata iz Ohio poslala na konvencijo v Chicago, kjer je bil l. 1884. imenovan kandidatom za predsednika Blaine. Dasiravno so bili republikanci pri voliti porazeni — izvoljen je bil Grover Cleveland — ostal je Blaine včas zaradi finančne podpore velik prijatelj Hanne. Obiskal ga je mnogokrat osebno v Clevelandu. Pri enem takem sestanku bil je med več drugimi navezoči tudi Viljem McKinley. Dotlej je veljal ta le malo pri Hannu. Bil je le njegov uslužbenec, zasedoval pa je štrajkarjev in njegov legatni zastopnik v tožbah proti zadnjim. Od tega časa pa je jadral tudi McKinley višje in višje. Postal je guverner države Ohio. Kot tak je prisostvoval odkritju spomenika je stopilo v Public Square v Clevelandu (pisatelj teh vrstic je bil sam poleg) in v svojem govoru omenil, da se je odločil delovati za "Business-men", ker je baje prišel do zaključka, da zamore delavec z družino vred živeti s 85 centi na dan. Sedaj je bil zaseden, drugi z novci, sta plula na politično površje.

Posečilo se jima je! Mark Hanna je pustil skakati milijone, a zahteval je tudi nagrado. Ko je bil McKinley, bolje Mc Munkey, s Hannovo pomočjo dospel na vrhuncu, hotel je zadnji postati nič manj nego senator. Hanna, neizšolan, noben govornik, je kar odločno zahteval naj se John Shermanova povzdigne iz senatorja v sekretarja Zveznega država, da zajmore na zasesti njegovo mesto. "Mc Kinley je moral v to privoliti, takor v vse druge njegove zahteve." Toda tako gladko vendar ni šlo. Hanna je moral žrtvovati stotisoč, da je podkučil glasove ohioških spridenskih legislatorjev. Dobil je 71 glasov proti Mc Kissonu, kateri je podlegel s 70 glasovi. Za to korupcijo je bila vložena kriminalna tožba proti Hannu. Spoznan je bil krivim, a apeliral je na "Supreme court" (visje prizivno sodišče), kjer se je zatožba prelagala, dokler ni umrl.

Tako, ko je stopil v senat, se je odločno postavil na strah trustov in kapitala. Hotel je biti vse, celo pri najmanjšem nasprostvu svojih strankarskih senatorjev je zaupil: "I am the party!" Njegovo delo je bila vojna s Španijo. On je provzročil vojno na Filipinih; on je izdal povelje "Crush the rebels" in s tem napastil tisoč vod in sirot. Zato pa je on izdeloval vojne ladje in njegov premog se je moral rabiti na istih. Sebičnost ga je podlila še daje. Orodil je kuhanjsko pošto v Havani, mesto njega pa je bil obsojen major E. G. Rathbone. Prišlo je na dan, da je tudi pri poštnem škandalu v Washingtonu imel svoje parklike vmes. Kar očitno je okradel svoj narod.

Ko so bili pred 4. leti premogarji v Pensilviji in Ohio na štrajku in ker je bilo ravno pred volitvijo, je deloval na popniranju ter izrekel celo besede, da bi bilo najbolje vsega obesti, kdor bi se postavil proti štrajkarjem. Tega pa ni povedal, kako visoko naj bi bili obešeni oni, ki so ga provzročili, kajti bil je sam med njimi. Tri leta prej pa je odobraval umor 80ih premogarjev v Hazeltonu. Sploh, vsa njegova delavnica bila so polna zvijač. Sebičnost mu je bila najnežnejša cvetka. V svrhu okoriščanja je bil pripravljen vsakega družega zatreti.

To je malo sličica iz življenja padlega velikanu, koji si je od delavcev prisiljen iti na štrajk. S tem se ne zadovoljen, nahajkal je po svojih agentih še druge premogarje, da so začrajkali v znak sočutja.

In obneslo se mu je. Med tem, ko je drugod primanjivalo prenoga, imel ga je on se obilo ter silno zvila. Ta umazan manever mu je vrgel \$4,000.000. Tako in enako je Hanna pridobil svoje premoženje. Toda zase on ni bil skupuh. To dokazuje njegovo razkošno, potratno življenje. Eno palaco je imel v Thomasville, Ga., in najlepšo pa v Clevelandu na Lake Ave., imen

ovan "Winderme", koja pokriva 20 oralov zemlje na najlepšem prostoru, malo zvišenem ob erijskem jezeru. V politiko se ni spuščal skoraj do svojega 50. leta. Prvi njegov nastop na političnem horizontu je bil, ko ga je republikanska stranka kot delegata iz Ohio poslala na konvencijo v Chicago, kjer je bil l. 1884. imenovan kandidatom za predsednika Blaine. Dasiravno so bili republikanci pri voliti porazeni — izvoljen je bil Grover Cleveland — ostal je Blaine včas zaradi finančne podpore velik prijatelj Hanne. Obiskal ga je mnogokrat osebno v Clevelandu. Pri enem takem sestanku bil je med več drugimi navezoči tudi Viljem McKinley. Dotlej je veljal ta le malo pri Hannu. Bil je le njegov uslužbenec, zasedoval pa je štrajkarjev in njegov legatni zastopnik v tožbah proti zadnjim. Od tega časa pa je jadral tudi McKinley višje in višje. Postal je guverner države Ohio. Kot tak je prisostvoval odkritju spomenika je stopilo v Public Square v Clevelandu (pisatelj teh vrstic je bil sam poleg) in v svojem govoru omenil, da se je odločil delovati za "Business-men", ker je baje prišel do zaključka, da zamore delavec z družino vred živeti s 85 centi na dan. Sedaj je bil zaseden, drugi z novci, sta plula na politično površje.

Sibiriji se je vzvišala cena konjem iz \$20 na \$40. — Kavkaski šejk Ulilam je pozval ruske mohamedance na obrambo svoje domovine. — Klub plemenitačev v Moskvi je podaril \$50,000 za mornarski fond in \$25,000 družbi rdečega križa.

Iz Port Artura se naznana, da je po poročilih iz Pekinga, prine Čing-japonskega poslanika opozoril na laži, katere trošijo zloni Japonci na Kitajskem, da bi s tem nasučali ljudstvo proti Evropejcem. Domnevna se, da je napravil dekllico za mater njen očem, koji jo hoče dati sedaj v vzgojališče. Mnogi ljudi ju je videlo v sladkem objemu in občevanju, kar potrjuje gorenjo novico. Deklin očem se piše Anton Pleše in je rodom Hrvat.

"12 oseb zgorelo."

Roberval, Canada, 2. marca. —

Na dosedaj se neznan način je na-

tal ogenj v hiši T. Guaya.

V hiši se je nahajalo enajst otrok in nekaj

Gagnon, kateri vse so zgoreli. Ko

so bližnji sosedji prihitali na pozor-

šče, ni bilo več misli na kako po-

moc.

Prairie du Chien, Wis., 2. marca.

Tukajšnji Sherman hotel je uničil

ogenj, ker je včas enajst otrok in nekaj

Gagnon, kateri vse so zgoreli. Ko

so bližnji sosedji prihitali na pozor-

šče, ni bilo več misli na kako po-

moc.

Port Arthur je včas poročil vojni

reprezentant, da je nemogoče Japon-

cem zavzeti Port Artur in Vladivostok.

Trdnjavi sta neverjetno močni

in bi lahko prenasili obleganje

iz kopne in morske strani 8 mesecov,

ker sta reskrbljeni tudi z ži-

vezem za toliko časa. To, da so

Japonci podcenjevali rusko moč v

Port Arturu, se sedaj bridko ma-

čenje nad njimi.

V Koreji so Japonci zasedli že-

leznicu od glavnega mesta Seoul do

reke Jalu in splošno se sudi, da se

bo vršila glavna bitka na kopnem

južno od imenovane reke. Baje so

si nasproti že tako blizu, da je

pričakovati napad Japoncev. Skoraj vse

ruske ladje so bile poškodovane,

Opatov praporščak.

Zgodovinska povest. Spisal F. R.

XI.

Po zatiških gozdih so se veselo razlegali glasovi lovskih rogov. Opat je bil svojim gostom na čast priredil velik lov, katerega se je tudi sam udeležil, kajti bil je straten lovec in splet prijatelj vseh viteških iger.

Po samostanskem vrtu pa so se med tem štali menih in, čuvši glasove lovskih rogov, se togotili na vso moč, tembolj, ker jim je bilo še vedno strogo prepovedano, zapustiti zatiškega samostana zidov.

— Kaj hoče opat neki s tem dočeli, da nas drži kakor jetnike, nam krati pijačo in nam brani vsak dočiklaj z rumanjim svetom, se je jekil na opata menih Mihail Zedlitz, voditelj tiste stranke v samostanu, ki je bila poskusila opata izpodriti.

— To je kazens, ker smo ga točili, je menil menih Ivan Pock.

— To že, je dejal Konrad de Franconia, in sicer prav občutna kazens, ali neki poseben namen mora vendar za temi tičati. Čemu je opat privabil toliko gostov v samostan? V tem grmu mora tičati kak poseben zajec, a kolikor si tudi belim glevo, ne morem ugantiti, kaj to pomeni.

Goste je poklical za svoje varstvo, se je oglašil zopet Ivan Pock. Oni dan je bila neka ženska pri spovedi in mi je pravila, kako med kmefi vre, ker jim je opat naložil nov davek. Kadar se gre za denar, je opat ves zlodjev. Kmetom je povedal, da se je ogleskemu patrijarhu pokazala mati božja in mu velela, da mora njej na čast sezidati novo cerkev na Sveti gori pri Gorici. Kmetje morajo zdaj plačevati za to cerkev. Koleno sicer kakov pagani, plačujejo pa vendor.

Zbrani menihu so udarili v smeh. Kmet se jin ni smislil, nasprotino, se dobro se jin je zdelo, da zna njihov opat kmetsko ljudstvo tako spremno izkorističati.

— Gostje, je nadaljeval Ivan Pock, so bili zato poklicani, da bi opatu pomagali, če bi se kmetje spuntali.

— In da bi ga varovali, če bi se nam posrečilo, kmete nahujskati, ali ce bi se mi sami upri opatu, je rekel Mihail Zedlitz.

— Preklicano dosti denarja se mora zbirati v opatovi blagajni, se je oglašil Albert Freyberg, ki je dolej molče poslušal ugibanje svojih tovaršev. Po tem dočeli, kar se izve pri spovedi, mora opat ljudi grozno odirati. Omi dan sem nekega kmeta na vse načine pestil, da mi mora prnesti vsaj pet srebrenikov, pa je bilo vse zastonj. Še hudiča in pekla se ta mrcina ni ustrasil. Venomer mi je pripovedoval, da je opat kmemo vse pobral, kar so imeli.

— Veliko ima ta opat na vesti, ali — tako je govoril Konrad de Franconia — meni se zdi, da poleg tega, kar ste navedli, ima opat še render kake posebne namene. O, ko bi le imel kakega zanesljivega lloveka, ki ga bi mogel poslati do vicedoma v Ljubljani, do grofa Ortenburškega in do vizitatorja, potem bi mu že prišli na sled.

— Proti opatu ne opravimo ničesar, je pripomnil Ivan Pock, ker ga držita celjski grof in pa vojvodinja Virida.

— Kaj ima neki vojvodinja, da tako gori za opata, je vprašal eden najmlajših menihov, Ulrik, ki je bil še pred kratkim prišel v Zatičino.

— Kaj ima! Čemu tako vprašuješ? Prejšnji opat Peter je bil svoj čas kaplan na dvoru vojvoda Leopolda. Virida je dosegla, da je postal opat v Zatičini, in ko je umrl vojvoda, se je Virida semkaj preseila. Kaj praviš — čemu neki? In kaj praviš, ali je to posebno čudo, če je lepi, viteški naš opat postal Petrov naslednik? Zato nikar ne vprašuj tako nerodno in zato tudi pravim, da se opata ne odkrižamo, dokler ga bo podpirala Virida.

Tako je govoril Konrad in ostali menihu so mu pritrjevali.

Lov se je med tem veselo našla. Opat je bil preskrel, da je ostal Pavel Glogovic sam pri njegovih sestri tam, kjer so ostali konji in ko je videl, da ju ne bo nihče motil, je krenil po stranski poti v gozd. Od daleč je skozi drevje zagledal tik gozditega roha stojecem malo revno kočico in proti nji obrnil svoje korake, ker je videl, da stoji pred kočo, kar je opata vedno mikalo, namreč, mlado, zalo dekle. Tega dekleta opat ni poznal, dasi je imel sicer dobro oko za vse lepotice v zatički okolici. Previndil se je pričkal koči in se ob gozdnem robu skril za grmovje tako, da je mogel

vse opazovati, kar se je godilo pred hišo.

Dekle je svoje delo skončalo in se ravno odpravljalo, da bi okoli hiše pospravilo, ko se je na pragu prikazala stara ženska.

— Pojd v hišo Polonica, je rekla stara. Po gozdu se pode hudobni duhovi. Pred temi samostanski ljudmi nisi nikdar varna. Še napadli bi te pri belem dnevu, če bi te videli. Ovca se ne sme volkovom nastavljal.

— Nekar tako ne govorite, mati, je ugbvarjal Polonica. Saj so tudi dobri in pošteni gospodje vmes.

— O, kajpak, se je rogala starda, kajpak, dobri in pošteni gospodje. Pa še kako. Ali si že kdaj slišala, da se volkovi dele na hudobne in nevarne pa na dobre in poštene? He?

Polonica ni odgovorila, nego šla v hišo in opat je slišal, kako so bila vrata zapahnjena in okna zadelan.

— Stara čarovnica je pametno govorila, se je smejal opat in se zadowljivo stegnil za grmovjem. To dekle je zalo, jako zalo, pri moji veri. In če bi jo viteški lovci zagledali, bi se morda res spremeti v tolovanje in Polonico napadi.

Rovan je z vso ljubeznivostjo tolazil svojo ljubico, ali umiriti je ni mogel.

— Lej, Polonica, ji je govoril, saj sama veš, da moram iti. Opat nima nikogar v samostanu, na katerega bi se mogel zanesti. Da pošlje mene, to je dokaz posebnega zaupanja.

— Vem, Andrejče, da te ima opat rad. Ali vendar te ne morem pustiti. Tako tesno mi je pri srcu, prav kakor bi te nikdar več ne videla.

— Tacih skrbih se le otresi, se je smehljal Rovan. Tudi Rim ni na koncu sveta in jaz sem mlad in krepak . . .

— Tako temne slutnje me navdajajo, je sepetala Polonica.

— Opat mi je poveril važne posle, je pripovedoval Rovan. Tudi do patriarha moram iti v Oglej in do opata Castela v Brondolo, ki je vicarius generalis zatiškega samostana. In opat mi je za trdno obljubil, da dobim pleinstvo, ko se vrnam. Vojvodinja Virida je že pisala vojvodi Viljemu . . .

Polonica pa se ni dala utolažiti. Tudi Rovanova slovesna obljuba, da na vsak način zapusti samostansko službo, čim se vrne iz Rima, je ni potolažila. Slovo jo bilo žalostno, tako da se je moral Rovan dekletu kar iz rok iztrzati in pobegniti.

Dekle sta tolažila stara mati⁺ in pa Matija Jazbec, katerega je bil Rovan pripeljal seboj, ter mu naročil, naj čuva Polonico in njeno staro mater.

Matija ni mogel videti solza. Ljubil je samo veselle ljudi in tudi ni pojmil Polonicinga gorja.

— Ni mogoče! je vzkljuknil opat.

— Tako mi je pravil tisti tvoj norčavi Matija, ki je vse to videl. Glogovic je nato zasedel svojega konja in odjelil. Sleva! Namesto da bi bil tega Rovana na mestu poštek.

Teman oblak je legal opatu na celo, vzpodobel je konja, da se je visoko povzpel in pojedil k svoji sestri.

— Kaj je bilo z Glogvicem? jo je vprašal z zadušeno jezo.

— Nesramen je postal! Napadel me je in me poljubil.

— Kaj govoris o napadu! Pavel ter tvoj ženin in ima pravico te pojbiliti.

Margareta se je na svojem konju ponosno zravnala in upiraje svoje poglede srepol v bratorev oči, je odločno dejala:

— Glogovic ni moj ženin in to tudi nikdar ne bo. Povedala sem ti to že včeraj in pri tem ostanem. Rajši grem v samostan, kakor da bi postala žena tega strahopetnika, ki se pusti metati ob tla, pa si ne uprijeti za meš.

Opat je zamisljen povesil glavo, Margaret: pa je po kratkem molku brezskrbno pripovedovala.

— Ti bi se bil smejal, ko bi bil videl, kako je Rovan dvignil Glogovic in ga vrgel ob tla, in kako je potem zmerno in samozavestno, kakor pravi junak, stal pred Glogvicem ter čakal, kaj se zgodi. Res bala sem se, da ga Glogovic na mestu prebole, a Glogovic je trepetal pobral svoj klubok in pobegnil pred Rovanom. Menda se je Rovanovega pogleda vstrasil. Iz Rovanovih oči so kar strelje švile.

Opat je bil jako presenečen. Ogledoval je svojo sestro od strani, kakor da je zasledil na njej nekaj izyarnednega, govoril pa ni več o tej stvari . . .

Zvečer, ko je bil sam v svojem stanovanju, je dolgo razmišljal o tem dogodku, končno pa rekel sam sebi:

— Ta Rovan je postal nevaren. Ce ga kaznjujem ali odslovim, se morda pridruži mojim nasprotnikom in to bi bilo zame jako slab, ce ga pustim, zna Margareti nevaren postati. Najbolje bo, da ga za nekaj časa posljem proč. Naj gre v Rim! Kardinal bo vesel, če mi že zdaj posljam tistih 65 cekinov, ki mu gredo na leto, med tem pa bo časa dovolj, da pomirim Glogovic in pregovorim Margareto. Kadars poročena, ne bo ta ubogi praporščak več nevaren, četudi je zal, pogumen in vrl dečko.

Namesto da bi bil opravil večernio molitev, je opat izpraznil steklenico rujnega laškega vina. Zadeva z Glogovicem ga ni več skrbel in zato so se njegove misli bavile samo s — Polonicom.

XII.

— Moj ljubi fant, ne hodi z doma. Ostani tu! Prosi gospoda opata, naj pošle koga drugrega v Rim! Tako je ihlet Polonica, ko je Rovan jemal od nje slovo, da nese samostanski dar 65 cekinov kardinalu Kristofu de St. Cyriacus v Rim.

Rovan je z vso ljubeznivostjo tolazil svojo ljubico, ali umiriti je ni mogel.

— Lej, Polonica, ji je govoril, saj sama veš, da moram iti. Opat nima nikogar v samostanu, na katerega bi se mogel zanesti. Da pošlje mene, to je dokaz posebnega zaupanja.

— Vem, Andrejče, da te ima opat rad. Ali vendar te ne morem pustiti. Tako tesno mi je pri srcu, prav kakor bi te nikdar več ne videla.

— Tacih skrbih se le otresi, se je smehljal Rovan. Tudi Rim ni na koncu sveta in jaz sem mlad in krepak . . .

— Tako temne slutnje me navdajajo, je sepetala Polonica.

— Opat mi je poveril važne posle, je pripovedoval Rovan. Tudi do patriarha moram iti v Oglej in do opata Castela v Brondolo, ki je vicarius generalis zatiškega samostana. In opat mi je za trdno obljubil, da dobim pleinstvo, ko se vrnam. Vojvodinja Virida je že pisala vojvodi Viljemu . . .

Polonica pa se ni dala utolažiti. Tudi Rovanova slovesna obljuba, da na vsak način zapusti samostansko službo, čim se vrne iz Rima, je ni potolažila. Slovo jo bilo žalostno, tako da se je moral Rovan dekletu kar iz rok iztrzati in pobegniti.

Dekle sta tolažila stara mati⁺ in pa Matija Jazbec, katerega je bil Rovan pripeljal seboj, ter mu naročil, naj čuva Polonico in njeno staro mater.

Matija ni mogel videti solza. Ljubil je samo veselle ljudi in tudi ni pojmil Polonicinga gorja.

— Kaj vraka vzdihuje, se je jekil in potlačil pesti v žep. Saj pride nazaj! Jaz se še takrat nisen jokal, ko me je nevesta za vedno zapustila. Eno merico rakije zvrni, pa ti koj odleže.

— Beži, beži, tepec, se je repenčila starda. Kaj misliš, da bo dekle piso rakijo, kakor tak samostanski vojščak.

— Zakaj pa ne? se je čudil Matija. Rakija je najbolje zdravilo za vse bolezni. Moja nevesta — Bog je daj dobro, zdaj je omogočena trikrat na dan tepeva —

Celo Polonica se je vzliz svoji žalosti nasnehnila.

— Kaj si imel nevesto, Matija? je vprašala in si otrla solze.

— Pa še kakšn! se je bahal Matija. Najlepša je bila v šentviški fari. Samo rakijo je rada pila.

— Zakaj je pa nisi vzel?

— Zakaj? Hm! Saj bi jo bil, če bi me ne bila pustila. A, ona je hotela, naj se jaz rakije odvadim, jaz sem pa hotel, naj se ona odvadim. Kam bi bila tudi prišla, če bi bila oba pila! Nočn zato je vzela mežnarja v St. Vidu. Bog ji daj dobro — slabu se ji godi, da bolj ni mogče.

— Saj tudi ne zaslubi, da bi se je bolje godilo, je trdo pripomnila starda. Če jo mož tepe, ima prav. Kaj pa vedno tišči v farovi?

Matija je modro priklimal.

— Prav pravite, mati, je rekel resno. Ali če bi vsak mož tepel žetno, ki sili za duhovniki, bi v zatiških gozilih kmalu palic zmanjkal.

Pa ženske niso same krive. Jaz poznam našo gospode —

— Jaz tudi, je rekla starda.

— Pa se vam ni treba nič batiti, je dejal Matija. Rovan je meni načinil, naj pazim na vas, in če mi pride kak kutar —

— Mu bom že sama pokazala vrata, ga je prekinila starda. Vas nič ne potrebujem. —

— Kaj? Mene ne potrebuješ? Kaj pa hočete ve dve. Sami sta —

Besede so po ceni.

Mnogo se čita o raznovrstnih izdelovanjih, imenovanih "Grenko vino". Želimo torej vsakogar resno opozoriti, da imamo tu samo jeden zanesljiv, izviren izdelek zdravniške vrednosti:

Trinerjevo zdravilno grenko vino

(Triner's American Elixir of Bitter Wine)

Vsek več, da je velika razlika v raznih vinih. Trinerjevo je delano iz naboljšega, izbranega grozja in najboljših, nalašč za to izbranih in importiranih zelišč in korenin.

Bolehati li na želodcu?

Cutite bolezen na žrevnih in jetrib?

Vas boli v križu, ali imate glavobol?

Imate slabu slast?

Ne morete dobro spati?

Trinerjevo zdravilno grenko vino, vas bode zanesljivo ozdravilo.

Dobi se v vseh lekarnah in dobrih gostilnah.

Pijte samo Trinerjevo grenko vino in ne bojte se početem bolezni, ker napravilo

vas bo močne, vaše žene in hčere lepe, vaše otroke okrogle in zdrave.

</div

Petrova skala.

V. K. Iz Rima, 25. nov.
VI.

Bankerot cerkev v boju proti znanosti se je izkazal tudi glede geologije. Cerkev je do zadnjih let učila, da je Bog ustvaril zemljo in vse kar obstoji v sestih dnevih, sedmi dan pa je počival. Bog je izrekel samo besedo — in zemlja je bila. Sčasoma so ljudje zapazili, da ima zemlja na sebi znake starosti, in začeli so vpraševati, če je Bog zemljo kar tako ustvaril, kakor sedaj obstoji, z vsemi znaki starosti, ali pa se je zemlja tekom časov premenila. Cerkev ni bila v zadregi in je rekla, da je Bog ustvaril zemljo z vsemi znaki starosti. Adam in Eva sta lahko na drevesih videha tista gnezda, ki so bila zapuščena leto poprej — ko zemlje še ni bilo, in na bregovih sta našla školjke, v katerih ni nikdar prebivala nobena živalica!! Za kmetiče v hribih je bilo to dobro — ali znanstveniki so se temu le smehljali in — šli svojo pot.

Cerkev se je spustila v boj proti geologiji, ali je bila popolnoma premagana. Jezuit Boszio je obelodanil leta 1877. razpravo "Geologija in vesoljni potop", v kateri je pripoznal — in cerkev se je s tem pripoznamenj strinjala — da so bili svetopisemski dnovi, v katerih je Bog ustvaril svet — dolge perijode. Seveda je trajalo še dobre dvajset let, predno je to prišlo tudi v katekizme. Na Dunaju je sedaj v rabi katekizem — kako je na Slovenskem, ne vem — kjer je rečeno, da je Bog ustvaril zemljo v sestih dnevih, katerih dolgost pa ni znana. Vsak teh dñi je torek lahko trajal milijon let. Torej bankerot!

In istotako bo tudi z bojem cerkev proti darvinizmu. Cerkev uči, da je Bog ustvaril vse živali in po svoji podobi tudi človeka — znanost pa je dokazala, da so se živali kakor tudi človek razvili in premenili.

In cerkev se mora tudi v tem oziru umikati. V knjigi, ki jo je izdal katoliški vseučilišče v Parizu v začetku 20. stoletja, se sicer še pobija darvinizem, ali kako rezervirano in previdno. Rečeno je sicer v tej knjigi, da ni verjetno, da je imel človeški rod prednike, rečeno je pa tudi, da je človeški rod nastopil v legendarnih časih, gledi katerih ni nikake kronologije. Istina! A kaj je potem z Adanom? Kaj je z vesoljnimi potopom? Bankerot!

Takisto je cerkev tudi na polju zgodovine doživel velik bankerot. Moderna zgodovinska kritika je prizadela cerkvi že s tem hud udarec, da je doginala celo vrsto falsifikacij, katerih so storili cerkveni možje in katerih se je cerkev posluževala.

Tak falsifikat je darilna listina cesarja Konstantina. S to — falsificirano — listino je cesar Konstantin daroval papežu Silvestru I. obširna posestva v Rimu in okrog Rima. Ta listina je služila cerkvi mnogo stoletij v dokaz, da je paževo posvetno gospodstvo legalnega postanka. Sedaj se tudi cerkev ne upa več trditi, da je ta listina pristna. Falsificirani sta dalje bulli iz leta 695. in iz leta 698., katero falsifikacijo so v II. stoletju izvršili menih v Dijonu; falsificirane so bile papeža Caharije glede Monte Cassina; falsificirana so privilegija cerkve v Vienne; falsificirani so psevdo izidorski dekreti, s katerimi je cerkev dokazovala, da so papeži imeli že v 1. in 2. stoletju po Kristusu tiste oblasti, ki so si jih še pozneje prilastili. Te falsifikacije tudi cerkveni pisatelji več ne taje, ker je tajenje vzprito dokazov nemogoče, rimski papeži pa si laste izvršujejo še vedno tiste oblasti, ki so si jih pridobili s pomočjo falsificiranih dokumentov.

Ko bi hoteli navesti vse falsifikacije, kar jih je dokazanih, bi morali spisati celo knjigo, zakaj teh falsifikacij je na tisoč. Vse te falsifikacije so imele namen, pripomoci ali cerkvi kot takci ali posameznim samostanom ali cerkvenim dostojanstvenikom do kake koristi ali do kakega dobička. Samostani so na milijone in milijone svojega premoženja vredni s falsificiranimi dokumenti. Zlašč se je to godilo v srednjem veku, ko je bil vsak samostan nekaka tovarna za izdelovanje falsificiranih dokumentov. In temu se ni čutili! Kdo je pa v srednjem veku znal pisati in brati? Razen menihov in duhovnikov skoraj nihče. Vse je bilo tedaj v duhovniških rokah, v vsem javnem in pravnem oziru so bili ljudje in čaši tudi države odvisni od duhovnikov in ti so svoje stališče brezbitno izkorisčali. Da so se pri tem posluževali falsifikacij v dosle-

vsakovravnih dobičkov, to pa je kaže moralno-vrednost dotičnih pažežev, škofov in menihov.

RAZNO.

17 let spala.

Kakor poroča dr. Herbst v "Wiener medizinische Presse" je sedaj 41letna Gersina Mayer brez prenemanja spala celih 17 let. Za spala je leta 1886 ter so ji ostale oči zaprite 17 let, sicer pa je gibala z rokami in nogami ter tudi ustoličko odpirala, da so ji dajali tekoski hrano! Ko se je čez 17 let zbudila, zdelo se ji je, kakor da je prespala samo eno noč. Zdravniku je povedala, da se ji ves čas ni nje sanjalo. Spanje ji ni škodovalo na zdravju, le hodi težko.

Podganc so ga požrle.

V pariškem predmestju Saint Queen je stanoval 71letni juniper čummati, kjer je bila tudi zaloga njegovih cunij. Ker že več dni ni prišel iz stanovanja, odpriša je politična stanovanje. Pokazal se jim je strašen prizor. Več sto podgan je žrlo juniperjevo truplo na tleh, in podgane niti niso hotele bežati. Obraz, roke in del gornjega trupla so bile podgane že popolnoma požrle.

Izropana pošta na železnici.

20 km izven Bruslja so za potniške preoblečeni roparji izropali popolnoma poštni voz pariškega brzovlaka. Uradnike so zastrašili z revolverji, zmetali pošte, vreče z vlaka ter za njimi poskakali, preden se je vlak zastavil. Eden ropar je pri tem obiežal hudo ranjen, o ostalih ni sled.

Umor iz spolne strasti.

Na neki njivi zunaj Žižkova so našli mlado dekleko s prezernanim vratom. Nihče ni dosedel deklice spoznal. Vse kaže, da se je izvršil umor iz spolne strasti.

Novodobna mladina.

V Beču na Ogrskem se je ustrelil 14letni gimnazjec Deak zaradi nesrečne ljubezni. — V Berolinu je napadel ljudskošolski učencev Pavel Huebner svojega učitelja Leisingera v šoli ter ga z nožem nevarno ranil v hrbot.

Od dveh bratov duhovnov 20 let pod zemljo zaprti sestra.

Senzacio vzbuja sedaj po Italiji razkrite groznega bratovskega zločina nad lastno sestro. Brata duhovna, sedaj eden in drugi zo let star, sta pred 20. leti zaprla svojo, takrat 25letno sestro, v majhni, deloma podzemljiski hlevski prostor, ker se je hotela omoziti z bolj revnim mladeničem. Regina, tako se zove ta nesrečnica, je bila baje krasno dekle, bogate rodotine. Sprva se je poizvedovalo po njej, toda kmalu je vse utihnilo, vsakdo je mislil, da je Regina kam pobegnila, da se izognie neznosnim domaćim prepironim, in brata duhovna sta uživali zoper prejšnje simpatije in kot bogatinca, tudi ugled. Z njima je sedaj stanoval tretji brat Vincenzo s soprogo. Vse je živilo v najboljši harmoniji. Pred kratkim pa je njeni oce poizvedoval 700 tisoč lit, in obiskavši to družino, ga je Vincenzo nagovorjal, maj ostane vedno pri njih. Radi tega je bil užaljen drugi sin, brat Vincenzove gospode in prislo je do ovadbe radi ravnanja z Regine. Došlim karabinjerjem sta se brata duhovna uprla preiskovati njihove prostore, toda moč posavate se zato ni zmenila in poiskala je Reginto v določenem prostoru. Preiskovalci so pri vstopu doživeli prizor, ki se ne da niti približno opisati. V zaduhli, jaks smrdljivi čummati, je ležalo neko človeško, skoro popolnoma nago okostje z strašno razmršenimi lasmi, neverjetno dolgimi nohti, z tako upadlimi steklenimi očmi, s stisnjениmi ustnicami brez vsakega zobovja in polno raznega mrčesa. Oprana ali pravzaprav skuhana v bolniči, je mogla spregovoriti le besede "Pepino", namreč ime mladeniča, radi katerega je morača 20 let tako strašno trpeti. — Ravnajmo se po takih zgledih in navodilih, in nebesko kraljestvo nam je zagotovljeno!

Nunska prednica izstopila.

Prednica temešvarških šolskih sester "Notre Dame", Marija Hermanna, je izstopila iz samostana ter odela k svojim sorodnikom v Bosno, ker so jo hoteli proti njeni volji prestaviti v Lipo. Ubegla numa je 57 let stara ter se imenuje z rodbinski imenom Dorošulic.

Papež dedič.

Dne 6. julija je umrl v Neapolju bogat pobožnjak, ki je zapustil 800.000 lir "slavno vladajočemu papežu". Takrat je papeževal Lev XIII., ki pa je umrl že 20. julija,

ne da bi nastopil dedičino. Sedaj zahteva papež Pij X. to dedičino. Toda sorodniki testatorja so vložili tobo na razveljavljanje oporce, če, da papež Lev ni dedič, ker ni dedičino nastopil. Pij pa tudi ne more biti pravni dedič, ker 6. julija, ko je testator umrl, še ni bil "slavno vladajoči papež". In sodišče stoji pred zagotovo, ker imate obe stranki odvetnike.

Duhovnik pred poročniki radi umora.

Pred poroto v Neversu sodijo te dni francoskega scienciškega profesorja Renata Lamalle, ki je usmrtil dne 10. okt. tanč Karla Beaumieu, ker ga je dolžil, da preveč intimno občutjuje s trijego ženo.

Samomor brata in sestre.

V Velikem Varadinu se je zstrupila 18letna hči posestnika onemotne zloglasne hiše Dombi. V istem času se je pred hišo ustretili tudi njen 15letni brat.

Nova lokomotiva brzovlaka.

V Kaslu so izdelali novo lokomotivo, ki nospeši brzino brzovlaka. Lokomotiva je 25 m. dolga ter ima tri cilindre in je spred zelen, da lažje reže zrak. Vršili so se tudi že poskusi ter je prepeljal brzovlak z novo lokomotivo v eni uri 120 km.

Farška predzrnost.

Kakor pri nas, tako imajo katoliški duhovniki tudi v drugih deželah nad nevednim kmetiškim prebivalstvom despotično oblast. O takem slučaju je pripovedoval v bavarskih zbornicih posl. dr. Binz. V vasi Bolsbach pasuje župnik Dietz. K temu morajo mladeniči in mladenke do 10. leta hoditi redno h "krščanskemu" nauku, kjer jim nařukuje, kaj smejo čitati, kam zahajati, kje se možijo in ženiti itd. Ples je strogo prepovedan. Ko se je nedavno neka dekle, ki je sicer poslušna in pobožna ter redno pri maši in pri nauku, spozabila ter šla plesat, imel je prihodnjeg nedelje župnik pri maši nad njo "vesoljno sodbo". Poklical jo je z njene sedeže pred se k altarju, kjer je moral poklenuti in župnik jo je začel psovati na najostudnejši način. Ko jo je začel klicati za vlačnico in k... bilo je dekle odveč ter je vstala in hotela oditi. Toda župnik je skočil za njo, jo zgrabil za ramo, cerkvena vrata zaklemi ter jo dalje posval v zavabno vernikom. Oče tako osramotene devojke je vložil tožbo toda sosedje so ga pregorovili, češ, da ga bo udarila božja roka, da ga bo župnik zamaševal itd. In res je odtegnil tožbo. Vendar pa je državni pravnik tožbo nadaljeval zadevni sestru.

K mnogobrojnom pristopu v čelo društva vabi vlijadno ODBOR. PUEBLO, COLO.

telesa. Trinerjevo zdravilno greko vino je edino naravna pomoč v očiščenje in naraščanje hovce, čiste in močne krvi. Dobri se v vseh lekarnah in dobrih gostilnah ter pri edinem izdelovalcu Jos. Triner-ju, 799 So. Ashland Ave., Pilsen Station, Chicago, Ill.

Naznanilo.

18. feb. t. l. umrl je v Victoru, Colo, moj brat Joe Horvat, v starosti 39 let. Ranjki, doma iz Višča, 8. fara Ambrus na Dolenskem. Je imel pljučnico in v številnih dneh ga je pokosila neizprosna smrt. V Ameriki ostavlja 4 brata. Pogreb bo v sredo 21. feb. V ta namest se je nabralo \$84.50. Darovali so sledi: Anton Louche, Martin Mallarich, J. Amter, John Nemec po \$5.50; Janko Perinčevich, Tony Clemenc, Jim Chatton po \$5.00; Joe Grčar, Joe Giba, George Evans po \$3.00; Sam Kanky, John Machella, John Betegnol, Harry Long, Clemenc, J. L. Bacon, Stewart Brown, John Shinkovich, Mike Koritko, Mat Miller, Mike Padovinac, Joe Sisher, John Mallarich po \$2.00; Bierd Lavser, Chas Nelson, J. Amter, Revori, Sikrist, Chas, Bery, Billy Brown, Robert Brown, John Beer, Bill A. Pietts po \$1.00; Ed Jakop, Strikar, J. Nelson po 50c. Ščrna hvala vsim blagim darovalcem!

Frank Horvat
1253 Mahren Ave., Pueblo, Colo.

Društvene vesti.

Društvo sv. Petra in Pavla Pozivlja vse svoje ude, da se zanesljivo udeleži zborovanja vsakega 13. v mesecu v dvorani na S. Santa Fe Ave. st. 1207 PUEBLO, COLO

Bratsko društvo: "SOKOL" spadajoč k J. S. K. J. ima svoje redne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu v društveni dvorani na 502 Sr. Santa Fe Ave. **Društveni zdravnik** je Dr. Chr. Argry na 1210 Berwind Ave.

K mnogobrojnom pristopu v čelo društva vabi vlijadno ODBOR. PUEBLO, COLO.

Kje je?

Frank Udovč, po domače "Čehnar." V Ameriko je prišel pred 15. leti, doma je iz Bistrica pri Mokronugu, občina St. Rupert. Star mora biti okoli 45 let. Za njegov naslov bi rad zvezel njegov sin, Frank Udovč Rojake, ki ga morebiti poznajo, prosim, da mi eden ali drugi naznani njegov naslov. Frank Udovč, 315 W. 18th Str., Chicago, Ill.

500 mož potrebuje za Rainerjevo pivo in Bourbon Wiskey piti, fine smodke kaditi in se veseliti. Razpoljila staro belo in staro črno vino po 50 centov, ter star grape brandy po \$2.75 galon.

ANTON KRIZE.

OAT HILL, NAPA CO. CAL.

JOHN FERBEZAR

29 S. Santa Fe Ave. PUEBLO. Priporočam rojakom svojo novo, epo urejeno gostilno, kjer točno vedno sveže Walterjevo pivo. Izvrstno žganje in fine smodke na razpolago.

Naravna kalifornijska vina na prodaj. Pridele farme Hill Girt Wineyard. Dobro črno in belo vino po 35 do 45 centov galon; staro belo ali črno vino 50 centov galon; riesling 55c. Kdor kupi manj kot 50 galonov vina, mora dati \$2 za poslo.

Drožnik po \$2.25 do \$2.75 gal.; slivovico po \$3 gal. Pri večjem naročilu dam popust.

V mnogobrojna naročila se priporočam.

STEFAN JAKSHE

Box 77 Crockett, Cal.

Pozor rojaki!!!

Potupočim rojakom po Združenih državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanim, da točim v svojem novourejnjem "saloon" vedno sveže najfinje pijače - "atlas beer" in vsakovratna vina. Uniske smodke na razpolago. Vsacevnu v zabavo služi dobro urejeno keglešče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena!

Za obilen obisk se vlijadno priporočam.

MOHOR MLADIC

617 S. Center Ave. blizu 19 ulice CHICAGO, Ill.

JOSEF OBORNÝ, lastnik.

Zakaj trpite?

Zakaj se mučite, ko zamorte lahko in hitro ozdraviti?

Berite Slovenci spričevala od bolnikov, kateri ho se obrnili na prof. Collinsa in so sedaj popolnoma ozdravljeni. Ker nam prostor ne dopušča, priobčimo samo nekotičko pisem, iz katerih lahko posnameste, da je

Opatov praporčak.

Zgodoviska povest. Spisal F. R.
XII.

— Le nič ne skrbi, Matija, je nadaljevala starka, tako zapuščenudi nisve, kakor misli. S sosedimavno dogovorjeno znamenje zaradi pomoči.

Matija je pa bil užaljen. Siroko se je razkoračil pred starko, položil svojo tečko roko na njeno ramo in dejal:

— Mati, vi ste neumni. Prav resa, da ste neumni. Kaj je hiša brez moškega? Farovška kuharica, tista Lojzka, ki je prej služila v St. Vidu, mi je enkrat rekla: Matija, če že ni moškega, saj en par moških hlač mora vedno biti v hiši. Tako mi je pravila Lojzka, in to je bila pametna ženska. In zato vam prinesem par hlač, da jih obesite na vrata — tujim ljudem za strasilo, vam pa za tolažbo, da čuva nad vami Matija Jazbec.

— Tepec — to je bilo vse, kar je odgovorila starka.

— Tepec? Kdo je tepec? Ali sem jaz tepec? Streha božja, če mi to se enkrat reče, vam prevrnem koliko. Meni je Rojan naročil, naj živam vas in Polonico in jaz izpolnim svojo obljubo. Če vam je to všeč ali če vam ni všeč — je meni vse eno. Jutri prinesem hlače in te bodo visele na vratih in vsak dan bom prihajal zjutraj ali pa zvečer, da vidim, kako da je pri hiši. Tako ho in nič drugače.

Starka še odgovora ni dala, nego odšla v hišo. Matija pa je sedel poleg Polonice na klop in ji, kolikor je njemu sploh bilo mogoče, nežno začel praviti:

— Ali si že kdaj videla, kako vjame jastreb svoj plen?

Polonica je to vprašanje presenečilo.

— Seveda sem videla!

— Kaj ne — jastreb kroži nekaj hipov po zraku, potem pa svigne kakor strela z nebega niz dol in — plen je v njegovih kremljih. Vidiš, punica — Matija se je primaknil bliže in začel govoriti s pritajenim glasom — vidiš, punica, na svetu je tudi došlo moških, ki so kakor jastrebi. Če bi te kateri teh videl, bi tudi svignil niz dol in te skušal v kremlje dobiti. Sem na samoto se sicer težko kdo izgubi ali mogoče je vendar.

— Ne bojte se za mene, je pripomnila Polonica. Ponoči se noben človek ne upa sem gor, po dnevi pa je došlo sošedov, ki bi prihitali na pomoko.

— Nikar se preveč ne zanašaj na sosede. Zanašaj se sama na se. In če bi se ti približal kak jastreb — brani se.

Matija je segel v svoj jopič in vzel iz žepa fino izdelano bodalce.

— To-le, Polonica, nosi vedno pri sebi. Nekdaj je to bodalo nosila pri sebi imenitna italijanska gospa. To bodalo ti bo v večjo posmoč, kakor če obesiš na vrat še toliko škapulirjev. Dzaj je v samostanu vse počelo vitezov in njihovih klapev. To so nevarni ljudje, ki nobene ženske ne puste v miru. Če bi kdo iztegnil svojo roko po tebi — kar sum —

— Hvala vam, je odgovorila Polonica in vzela bodalce, katero je obudil ogledovala. Vi ste res dobri,

— Kajpak da sem dober, se je smerjal Matija. In po Rovanju nič ne žaluj. Teh par tednov, kar bo na potovanju, bo že prebla. Saj ni šel med divjake, da bi se mu moglo kaj zgoditi. No — in če že ne pride nazaj ali si na izbere drugo — pasja dlaka — če bi drugače ne šlo, te pa vzamem — jaz!

In zdaj se je še Polonica vzla svoji žalosti zasmehala na glas.

XIII.

Minulo je več tednov, odkar je bil Rovan odšel v Rim. V zatiškem samostanu je bilo še vedno polno gostov, ki so veselo v brezskrbno živel in si kralili čas s pijančevanjem, z lovom in z igrami. Tudi javni cesarski notar Leutbin iz Ljubljane se je mudil v samostanu in imel menda mnogo opravil, ker je cele ure preseidel v opatovem stanovanju. Menih so bili skrajno nezadovoljni, ker so sintili, da je cesarski notar Leutbin prišel v zadeval, ki utegnjivo samostan jako mnogo stati. Ali menih se niso mogli ganiti, ker jim je bilo še vedno prepovedano zapustiti samostan.

Med kmeti pa je vrelo. Opat je od njih zahteval vedno več denarja, onatoči gostje pa so kmetske žene in hčere načrtovali tako, da so večkrat nastrešali kravji boji. Tudi Pavel Glogovic se je bil vrnil v s

mostan in je pogostoma obiskoval grad v St. Lambertu, da bi si prisodil ljubezen lepe opatove sestre. In kadar je Margaretova zopet v poletu odklonila njegove ljubavne ponudbe, se je Pavel Glogovic napisal in je z drugimi plemenitaši divjal po vaseh.

Opata je bilo malo videti. Zarana, kadar je v samostanu se vse počivalo, je skrivaj običen kot navaden lovec zapustil samostan in brez spremstva krenil v gozde. Časih ga vse dopoldne ni bilo nazaj.

Albertus je bil vsakdanji gost pri Polonici. Nekega dne je bil nekoliko krvav, prišel pred kočo in prosil vode. Povedal je Polonici in njeni starci materi, da je bil v samostanski službi kot lovec, da pa je pogebnil, ker je pretepel menih Jurija, ki je nekemu kmetskemu dekletu silo delal. S tem se je starci močno prikupil. Verjela je, da je tuje sedaj tatarski lovec, saj se je večkrat zgodilo, da je kdo iz samostana pogebnil in se potikal po gozdih, in zaupala mu je tembolj, ker ni nikdar prosil za prenočišče ter se vedno jako resno in dostojno vedel. Matija, ki je redno vsak dan prihaja, bi bil sicer tako kad videl tega tatarskega lovcu, a nikdar se mu ni posrečilo, da bi bil nanj naletel. Sicer pa je njegova nezaupnost kmalu izginila, ko je od Polonice izvedel, da je skrivnostni tujeck nikdar z nobeno besedlico ne nadležuje.

Prišel je pa dan, do je bil Matija kaj neprjetno prebijen iz te zaupnosti. Prinesel je bil bučo vina na hrib in zadovoljno skrake rujno kapljicavo sedel v izbi ter dražil Polončino babico z vsakovrstnimi burkami, ko so se vrata odprala in je v hišo stopil skrivnostni tatarski lovec. Matija je na prvi pogled spoznal opata, opat pa je spoznal njega, a vendar sta se premagala in tega nista izdala.

— A — ti si torej tisti tatarski lovec, ki zahaja semkaj, je začel Matija z veliko ravnodušnostjo razgovor. Na — pij, da si dušo privež.

Onudil je opatu bučo z vinom in ta — mislec, da ga Matija ni spoznal — se ni branil.

Slišal sem že, da ti varuješ ženske, ki žive tod na samoti, a ogibal sem se te, ker se bojim, da bi me izdal samostanskim gospodom, je rekel opat.

— Res je! Izdati te moram. To je moja dolžnost. Saj bi se odvezel, ne dobil, če bi pri spovedi povedal, da sem te zasačil, pa te nisem prijet.

— In če bi se jaz branil? Če bi jaz ne hotel iti s teboj? je vpraševal opat.

— Ho-ho, se je smerjal Matija. Kaj misliš, da bo mene hudič vpraval, če bom hotel iti v pekel? Prav nič ne bo vprašal — kar prijet me bo. Seveda, če mu bom ušel — potem me ne spravi v pekel.

Nehaj vendar s temi burkami, se je zdaj oglasila starka, in pusti moža v miru.

Burke? Kdo pa uganja burke? Kaj delajo samostanski vojaki burke? Se kadar sem se ga nasrkal, ne delam burk. Ta mož krade samostansko divjačino. Moja dolžnost je, da ga primem in peljem v samostan. Tak je naš ukaz in jaz sem zvest služabnik premilostnega gospoda opata.

Tako je govoril Matija z veliko resnobo. Starka in Polonica sta se čudili. Matija pa se je obrnil do dozdevnega tatarskega loveca in rekel:

— Najbolje bo, če greš sam z menoj. Malo te bodo zaprli, pa bo dobro. Prav lahko boš prestal, saj premilostni gospod so dohrega srca in radi odpuste, če se jih prosi.

— Ne udam se, ju odločno izjavil opat in prijet za kratki meč, ki ga je imel opasanega. Če se me dotakneš, ti razcepim glavo.

Opata je po teh besedah vstal in stopil k vratom, vzel je v roko meč in se pripravil na boj. Polonica in njena mati sta zavrišale in planile med moža. Starka je vzdela svoji slabosti potisnila Matijo v kot, Matija pa je skakal kakor besen in se rotil:

— Ti boš mneni glavo razcepil. Streha božja, po tej butici so peli že drugačni meči, kakor je tvoj in glava je še celá. Jaz ti pokažem, kaj je samostanski vojak. Mi se še hudiča ne bojimo. Koj denes med stran!

Opata se je zaničljivo smerjal. Ker se ga Matija ni lotil, minila ga je vsa skrb.

— Meč stran, pravim, je ukazoval Matija. Ti Polonica pa prinesi kak štrik, da ga zvezem. Ali ne bo meč stran dejal? Ti, če me razjetis — jaz ti polomim vse kosti.

Opat pa se ni več zmenil za Matijevi kričanje. Odprl je vrata in posredno odšel. Matija pa je kričal na njim:

— Le čakaj, tat tatarski. Ti ne boš dolgo več lovil samostanski zajec. Jaz te že še dobim. In kadar te bom imel, te bom tako premikastil, da boš kričal, kakor lačen osel.

Obe ženski sta bili vsled tega prizora tako zbegani.

Tega bi ne bila mislila, da se boste spravili na takega reweža, se je končno oglašila Polonica.

Pogumen pa si, Matija, pogumen, se je rogala starka. Jezik ima dolg.

Le molčita, je osorno rekel Matija. Ko bi bil hotel, bi bil morda lahko desetkrat treščil ob tla. Pa nisem hotel. Kar sta videli, sem storil vse, da bi mož mislil, da ga ne poznam. Jaz pa sem ga spoznal tisti trenutek, ko je odpril vrata.

— Ti ga poznaš? sta hkrati vzkliknili obe ženski. Kdo pa je?

Volk vseh volkov — zatiski opat.

XIV.

Blizu Križne vasi je imel zatiski samostan veliko pristavo, v kateri je gospodaril zatiskemu opatu nad vse vrstan mož, Jernej Kos. Opat je kaj rad hodil semkaj na oddih. Tu se je čutil varnega in tu se je lahko brez skrbi udajal vsem svojim strastem. Hodil je toliko rajše na to pristavo, ker mu je Jernej Kos preskrboval najlepše ženske iz cele okolice in opat je bil velik častilec ženskega spola sploh.

Opat je še tisti dan, ko ga je Matija zalobil pri Polonici, prihitel na to pristavo in naročil svojemu zaupniku Jerneju Kosu, da se polasti Polonico in njene babice in ju pripelje semkaj.

— Matija je bil gotovo odslej bolje pazil na ženski, je rekel opat Jernej, ali pa ju spravi celo v vas, da ne bo mogoče do njih. Zato ju primi še danes. Staro zapri v klet, na Polonico pa dobro paži. Čim se nekolič umiri, čež nekaj dni, se zopet oglasim.

Jernej Kos je bil takoj pripravljen izpolniti opatovo volje. Izbral je tri zanesljive klapece, s katerimi je šel že mnogokrat lovit kmetske žene in dekleta, in se z njimi odpravil na pot. Veselo, pričakujoci obilnega plačila, so odjedzili od pristave in mimo Zatičine proti hribu, koder je na samoti stala koliba, v kateri sta prebivali Polonici in njena babica. Konje so pustili v gozdu, potem pa se splazili skrivoči se med grmovjem in z drevesi proti kolibi.

Matija mora biti še v hiši, ker vise na vratihi njegove hlače. Tretja je, da smo previdni.

Matija je kakor ris, je dejal klapec, ki je ležal poleg Kosa. Branil se bo, in kogar Matija zadene, tisti gre gorak iz tega sveta. Huda bo, Jernej.

Ti si strahopetnik, je govorila zavrnila Jernej. Opat nam je še za vsako žensko dal tri cekine, zato bo pa dal še več. In kaj bi se Matije bal! Še predno bo mogel roko vzdigniti, mu zabudem meč v trebuhi.

Mozje se niso motili. Na vratihi so sicer visele le tiste hlače, ki jih je bil prinesel Matija "za strasilo", Matija pa je bil v hiši. Ceprav je pregnal opata na zvijačen način, tako kakor da ga je res smatral za tatarskega loveca, vendar se ni prav zamašal, da ne poskuši opat siloma, se polasti Polonico. In zato je ostal na hribu ter nameraval ostati do drugega dne, ko sta se vsled njegovega prigojarjanja namerali v skupščine in društva na razpolago.

Mozje se niso motili. Na vratihi so sicer visele le tiste hlače, ki jih je bil prinesel Matija "za strasilo", Matija pa je bil v hiši. Ceprav je pregnal opata na zvijačen način, tako kakor da ga je res smatral za tatarskega loveca, vendar se ni prav zamašal, da ne poskuši opat siloma, se polasti Polonico. In zato je ostal na hribu ter nameraval ostati do drugega dne, ko sta se vsled njegovega prigojarjanja namerali v skupščine in društva na razpolago.

Jernej Kos in njegovi spremišči so ležali v gozdu, dokler se ni zmračilo. Sele zdaj so se dvignili in se previdno blizali koči. Jernej je bil odredil, da ostane eden klapec zunaj hiše, da bi kdo ne pobegnil, ostali trije pa da gredo v kočo.

Vrata so bila samo pripravljena, tako da se je iz hiše natančno slíšalo, kaj da govoriti Matija.

Jernej Kos in njegovi spremišči so ležali v gozdu, dokler se ni zmračilo. Sele zdaj so se dvignili in se previdno blizali koči. Jernej je bil odredil, da ostane eden klapec zunaj hiše, da bi kdo ne pobegnil, ostali trije pa da gredo v kočo.

Jernej Kos in njegovi spremišči so ležali v gozdu, dokler se ni zmračilo. Sele zdaj so se dvignili in se previdno blizali koči. Jernej je bil odredil, da ostane eden klapec zunaj hiše, da bi kdo ne pobegnil, ostali trije pa da gredo v kočo.

Jernej Kos in njegovi spremišči so ležali v gozdu, dokler se ni zmračilo. Sele zdaj so se dvignili in se previdno blizali koči. Jernej je bil odredil, da ostane eden klapec zunaj hiše, da bi kdo ne pobegnil, ostali trije pa da gredo v kočo.

Jernej Kos in njegovi spremišči so ležali v gozdu, dokler se ni zmračilo. Sele zdaj so se dvignili in se previdno blizali koči. Jernej je bil odredil, da ostane eden klapec zunaj hiše, da bi kdo ne pobegnil, ostali trije pa da gredo v kočo.

Slovenskemu dekletu se povrnilo zdravje.

Želodčna bolezen jo je privredla na kraj groba.

Zelimo vam povedati in potrditi, kako vzvljeno moč ima Trinerjevo zdravilno grenko vino v nevarnih želodčnih boleznih. Mlada diuna katero predstavlja ta podoba, je zelo trpela na želodčni oteklini. Neden zdravnik ji ni mogel potugati. Bila je tako slabota in bolj mrlična kot živemu bitju podobna. Se gel sem slednji po Trinerjevem zdravilnem grenkom vino in ga podal dekletu. Na prigojarjanje je res

vezela to vino k sebi in na veliko začudenje zdravnikov in nas vseh, se je ji zgubljena živilska moč vratila dan za dnevom bolj in danes je popolnoma zdrava in močna, kakoršno vidite na sliki. Ona se vam za pomoč v skrajni sili najtoplje zahvaljuje. Kako sem zvedel za vaše zdravilno vino, vam poročam pozneje. Vino ocenjujem najbolj s tem, da ga naročujem še en zavoj, če prav me stane vožnja in uvozna v našem denarju že veliko sveto. Res je, taka zdravila niso nigdar preplačana.

Zvesti vam

P. KAROL JANCIGAR
Dobarnice, Krain-Austria, Evropa.

Dokazana resnica je, da se pri vsaki bolezni zgubi tek, nastopi pomanjkanje prebavljenja, slabo spanje, nervoznost, telesni zapor in oslabljenje.

Trinerjevo zdravilno grenko vino, je edino zdravilo perfektno zanesljive vrednosti. Daje moč prebavilu in oslabljenemu aparatu, da prejema in prebavlja vse hrane in pomnožuje novo čisto kri.

Cista kri pomeni perfektno zdravje, moč in eneržijo. Obliečje postane rožnato, živi močni in žilave mišice in smemo govoriti o podaljšenju življenja dotedniku.

JOSEPH TRINER,

799 South Ashland Ave. Chicago, Ill.